הא נמי תיפוק לי °מחלב נבלה מי שאיסורו משום בל תאכל חלב נבלה יצאתה זו שאין איסורה משום בל תאכל א] [חלב נבלה] אלא משום טמא **אלא** האי טריפה מיבעי ב] לאיתויי חיה, סלקא דעתך אמינא מי שחלבה אסור ובשרה מותר יצאת ג] זו שחלבה ובשרה מותר, קמ"ל, ד] א"ל מאי שנא טמאה דאין חלבה חלוק מבשרה חיה נמי אין חלבה חלוק מבשרה ועוד הכתיב °ואכל לא תאכלוהו: **אלא** אמר אביי טריפה לגופיה איצטריך שלא תאמר הואיל וטמאה אסורה מחיים וטריפה אסורה מחיים מה טמאה חלבה טמא אף טריפה חלבה טמא. אי הכי האי נמי מיבעי (א) שלא תאמר הואיל ועוף טמא אסור באכילה וטריפה אסורה באכילה מה עוף טמא אינו מטמא אף טריפה אינה מטמאה, ועוד מי איכא למילף טריפה מטמאה טמאה לא היתה לה שעת הכושר טריפה היתה לה שעת הכושר וכי תימא טריפה מבטן מאי איכא למימר במינה מיהא איכא. **אלא** אמר רבא *התורה אמרה יבא איסור נבילה ויחול על איסור חלב יבא איסור טריפה ויחול על איסור חלב וצריכי: דאי אשמעינן נבילה משום דמטמיא אבל טריפה אימא לא ואי אשמעינן טריפה משום (ב) דאיסורה מחיים ה] אבל נבילה אימא לא צריכא. ור"מ האי טריפה מאי עביד ליה מיבעי ליה למעוטי שחיטה שהיא לפנים ורבי יהודה טריפה אחרינא כתיב ורבי מאיר חד למעוטי שחיטה שהיא לפנים וחד למעוטי עוף טמא ו] ורבי יהודה מנבלה נפקא ליה ורבי מאיר האי נבלה מאי עביד לה לשיעור אכילה בכזית תיפוק לי מקרא קמא מדאפקיה רחמנא בלשון אכילה חד לשיעור אכילה בכזית וחד לשיעור אכילה בכדי אכילת פרס ס"ד אמינא הואיל וחידוש הוא יותר מכדי אכילת פרס נמי ליטמא קמ"ל. ת"ר °וחלב נבלה וחלב טרפה בחלב בהמה טהורה הכתוב מדבר אתה אומר בחלב בהמה טהורה הכתוב מדבר או אינו אלא בחלב בהמה טמאה אמרת טיהר מכלל שחוטה וטיהר מכלל חלב מה כשטיהר מכלל שחוטה בטהורה ולא בטמאה אף כשטיהר מכלל חלב בטהורה ולא בטמאה או כלך לדרך זו טיהר מכלל נבילה וטיהר מכלל חלב מה כשטיהר מכלל נבילה בטמאה ולא בטהורה אף כשטיהר מכלל חלב בטמאה ולא בטהורה, אמרת

כשבא

הא נמי תיפוק ליה כו'. חלב טמאה דמהיכא תיתי לטהרה מהאי קרא דיעשה לכל מלאכה האי לאו ז] בטמאה כתיב דהא כתיב [ואכל] לא תאכלוהו לחלב: **מי שאיסורו משום אכילת חלב.** ובשרה מותר טיהרתי לך יצאת זו שכולה אסורה משום בל תאכל טמא ואכתי אימא טריפה למה נאמרה כו': **אלא האי טריפה מיבעי לאיתויי חיה דס"ד מי שחלבה אסור כו' קמ"ל.** ה"ג ושינויא הוא לאיתויי חיה טהורה שמתה שחלבה טהור דס"ד ואכל לא תאכלוהו כתיב בהאי קרא מי שחלבו אסור ובשרו מותר טיהרתי לך חלבה מכלל נבילה אבל חיה שחלבה מותר כבשרה לענין נבילה נמי יטמא כבשרה קמ"ל טריפה כל שיש במינו טריפה ואפילו חיה: **ופרכינן מ"ש טמאה.** דלא נפקא לן לטהר חלבה מהאי קרא דאין חלבה חלוק מבשרה ולא קרינא ח] ואכל לא תאכלוהו לחלב לחודיה שהרי הכל איסור: **חיה נמי אין חלבה חלוק מבשרה.** לאיסורו ולא קרינא ביה ואכל לא תאכלוהו: **ועוד.** ממשמעותא דקרא נמי תיקשה לן דלא בחלב חיה קאי דהא כתיב ואכל לא תאכלוהו ולקמן ילפינן מינה בברייתא בשמעתין ט] בחלב חיה נבילה לא טיהר מכלל טומאה: **טריפה לגופיה איצטריך.** לטהר חלב טריפה שמתה ולעולם טריפה חיה ודקאמרת הרי נבילה אמורה איצטריך סד"א הואיל וטמאה אסורה מחיים וטריפה מחיים אסורה כו': **אי הכי.** טריפה דכתיב גבי עוף נמי איצטריך לגופיה ולומר עוף י] *שמתה מטמא בבית הבליעה שלא תאמר כו': **ועוד.** גבי בהמה: **מי איכא למילף טריפה מטמאה.** דניבעי קרא לטהר: ה"ג **אלא אמר רבא כו' התורה אמרה.** בא הכתוב לומר לך יבא איסור כו' ומשום אכל לא תאכלוהו דסיפיה דקרא פירש בו נבילה וטריפה לחייב את האוכלו משום חלב ומשום נבילה ומשום טריפה שלא תאמר אין איסור נבילה וטריפה חלין על איסור חלב שקדם לכולם: **משום דמטמיא.** הילכך חמירא לחול על איסור חלב: **ורבי מאיר.** דאמר עוף שחיטתו מטהרת טריפתו: **האי טריפה.** דגבי עוף מאי עביד ליה: **למעוטי שחיטה שהיא לפנים.** וכדאמרן לעיל (דף סט.) מה טריפה ששוה בפנים כבחוץ יצא השוחט עוף חולין בפנים כו': **טריפה אחרינא כתיב.** גבי נבלת עוף טהור וכל נפש אשר תאכל נבילה וטריפה באזרח ובגר וכבס *בגדיו (ויקרא יז) וחד יא] «לא יאכל» נבילה וטריפה לטמאה בה (שם כב): **וחד למעוטי עוף טמא.** דדרשינן מי שיש במינו טריפה: **ורבי יהודה.** עוף טמא מקרא יתירא דנבילה לא יאכל נפקא ליה דלא איצטריך אלא לדרוש ולומר מי שאזהרתו משום בל תאכל נבילה יב] יצא זה שאין איסורו משום בל תאכל נבילה אלא משום בל תאכל טמא: **ורבי מאיר האי.** קרא יתירא דנבילה לא יאכל מיבעיא ליה ללמד טומאתו שאינו מטמא אלא בכשיעור איסור אכילתו דהיינו כזית: **מקרא קמא.** *)והנפש אשר תאכל: **בכדי אכילת פרס.** שאם שהה באכילת כזית יותר מכדי אכילת פרס הרי היא כשאר אכילות שאין מצטרפין לעונשין ואף זו אין מצטרפת ליטמא בבית הבליעה: **דחידוש הוא.** שלא מצינו בתורה טומאה כזו שאין לו טומאה מבחוץ יג] (ובבית הבליעה בלה לו טומאה (ג): **הכתוב מדבר.** לטהרו מלטמא משום נבילות: יד] **טיהר מכלל שחוטה.** טיהר מלטמא מטעם שחיטה שהשחיטה מטהרתה: **וטיהר מכלל חלב.** מטעם חלב טיהר את הנבילה מלטמא שכתב כאן שחלב נבילה טהור: **מה כשטיהר.** בשר שחוטה מלטמא, טהורה טיהר ולא טמאה דטמאה אין שחיטתה מטהרתה דילפינן לה בת"כ מקרא יתירא ולאלה תטמאו כל הנוגע בהם במותם והאי בהם יתירא הוא לומר אע"פ שהן שחוטין ומה אני מקיים במותם במותם ולא בחייהם ובבהמה טמאה כתיב דסמוך ליה כל הבהמה אשר היא מפרסת פרסה (ד) וגו': **אף כשטיהר משום חלב.** מלטמא, בטהורה טיהר ולא בטמאה: ה"ג בתורת כהנים אמרת **) כלך לדרך זו טיהר מכלל נבילה וטיהר מכלל חלב מה כשטיהר מכלל נבילה בטמאה ולא בטהורה אף כשטיהר כו' טיהר בשר נבילה מלטמא ולקמן מפרש לה בנבלת עוף טמא וטיהר מכלל חלב כדאמרן: **בטמאה ולא בטהורה.** עוף טמא טיהר מלטמא בבית הבליעה ולא עוף טהור:

ה"ג

*) נ"ל וכל נפש **) נ"ל או כלך נ"ק

אלא לאתויי חיה. טו] כך גרס הקונטרס וקשה דמאי קפריך מ"ש טמאה כו' אדרבה משום דדמי לטמאה איצטריך קרא לאתויי ומאי פריך נמי ואכל לא תאכלוהו אדרבה משום הכי איצטריך קרא טריפה דמשמע כל שיש במינו טריפה חלבה טהור ואפי' חיה ור"ת גרס אלא למעוטי חיה מאי טעמא מי שחלבה אסור וכו' ול"ג סד"א ופריך אמאי איצטריך קרא לומר דחלב חיה טמא מאי שנא טמאה כו' טז] ומיהו קשה דטריפה לא משמע למעוטי אלא לרבויי כל שיש במינה טריפה יז]: **מה** טמאה חלבה טמא. וכי תימא מה לטמאה שכן אין שחיטתה מטהרתה תאמר לטריפה חיה תוכיח: **יבא** איסור נבילה ויחול על איסור חלב. תימה °למאן דאית ליה איסור מוסיף למה ליה קראי וכי תימא מהכא יליף בעלמא שאני הכא דאיסור חלב קל הוא דהותר מכללו ולכך אתי איסור נבילה וחייל עליה: **ואי** אשמעינן טריפה משום דאיסורא מחיים כו'. תימה דבפ"ב דחולין (דף לז:) עביד ק"ו איפכא ומה מחיים אתי איסור טריפה וחייל אאיסור חלב נבילה דלאחר מיתה מבעיא וכמ"ש פירשתי: **וחד** למעוטי עוף טמא. הא דלא נפקא ליה לרבי מאיר מהיכא דנפקא ליה לרבי יהודה משום °דר' מאיר לטעמיה *דאית ליה איסור חל על איסור: **ורבי** מאיר האי נבילה מאי עביד ליה. וא"ת על כרחיך צריך לכתוב נבילה דאי הוה כתיב טריפה לא יאכל לטמאה בה ולא כתב נבילה אם כן הוה אמינא דטריפה בלא נבילה מטמאה יח] וי"ל כיון דכתיב יט] (ויקרא יז) (והנפש) [וכל נפש] אשר תאכל נבילה וטריפה מה התם נבילה עמה אף כאן נבילה עמה: **לשיעור** אכילה בכזית. אפשר דרבי יהודה נמי אית ליה ואע"ג דלא מיותר: **יצתה** חיה שחלבה ובשרה מותר. הא דדחיק בפרק בהמה המקשה (חולין דף עג:) לאשכוחי דנבלת חיה טהורה מטמאה כ] ולא מצי למידרש מהכא דהא חלבה טמא דאי לאו דאשכחן במקום אחר דנבלת חיה מטמאה לא הוה דרשי' הכי:

ואפי'

כז א מיי' פ"א מהל' אבות הטומאות הל"ב:

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' מיבעי ליה שלא תאמר: (ב) שם טריפה משום (דאיסורי מחיים) תא"מ ונ"ב בפ"ב דחולין דף לז בפרש"י מבואר דגרס דמיתכלא וע"ש: (ג) רש"י ד"ה דחידוש וכו' טומאה הס"ד ואח"כ מ"ה בחלב בהמה טהורה הכתוב: (ד) ד"ה מה כשטיהר וכו' פרסה ושוסעת אינה שוסעת וגו' הס"ד:

[יבמות לד.]

◆

שיטה מקובצת

א] תאכל חלב נבילה אלא: ב] מבעי ליה לאתויי: ג] יצאת חית שחלבה: ד] תיבות א"ל נמחק: ה] אבל נבילה אימא לא צריכא הקשה רבינו שמואל אמאי איצטריך לעשות צריכותא מנבילה פשיט' דנבילה איצטרי' למיכתב דשמעינן מינה מיעשה לכל מלאכה דחלב נבילה היינו לאחר שנתנבלה טהור דלא הוה שמעינן מחלב טריפ' ותירץ הר"ם דעביד צריכותא למה ערבינהו קרא חלב נבילה וחלב טריפה וגו' ואכול לא תאכלוהו לומר דלאו דאיסור אכילה קאי אתרווייהו אלא הוה ליה למיכתב אלא חלב נבילה יעשה לכל מלאכה לומר דטהור וחלב טריפה אכול לא תאכלוהו לומר שאיסור טריפה חל על איסור חלב אלא מדערבינהו ש"מ לגלות א) דלאו איסור חל על איסור גבי נבילה פי' ולהכי עביד הצריכותא גם מנבילה: ו] ורבי יהודה מנבילה נפקא ליה דדרשינן מי שאיסורו משום בל תאכל נבילה יצא עוף טמא דאין איסור נבילה חל על איסור טומאה אבל לר"מ לא נפקא ליה למעוטי עוף טמא מנבילה דהא אית ליה איסור חל על איסור ואתי איסור נבילה וחייל על איסור טמא: ז] (בטומאת) [בטומאה] כתיב דהא כתיב ואכל לא תאכלוהו: ח] קרינא ביה ואכל לא תאכלוהו אחלב לחודיה שהרי הכל אסור הס"ד: ט] בשמעתין דחלב חיה: י] עוף טריפה שמתה: יא] וחד נבילה וטריפה לא יאכל לטמאה בה: יב] נבילה ולא מי שאזהרתו אף משום ותיבות יצא זה שאין איסורו משום בל תאכל נבילה אלא ל"ש: יג] מבחוץ ס"א אלא בבית הבליעה: יד] (נבילות) ס"א טיהר מכלל שחיטה טיהר טומאת נבילות ע"י כלל שם שחיטה: וטיהר. טומאת נבילות ע"י כלל שם חלב: מה כשטיהר. שחיטה מלטמא לא טיהר אלא טהורה דאילו טמאה לא שייכא בה שחיטה ואין שחיטה מטהרת ובת"כ יליף לה מקרא: טו] חיה ופריך ומ"ש כו' א"כ יהיה טמא ועוד הא כתיב בההיא קרא ואכל כו' והיכי מרבינן לחלב חיה דטהור כך: טז] כו' כלומר למה לי טריפה לחלב חיה תיפוק ליה מהיכא דנפקא לן חלב טמאה ועוד ואכל לא תאכלוהו נפקא לן למעוטי חיה בשמעתין ולמה לי קרא דטריפה ומיהו: יז] טריפה ונראה לריב"א דגרסינן לאתויי חלב חיה כלומר דטהור ועל [זה פריך] מ"ש טמאה כלומר כיון דסברא דספקת טמאה מינה שייכא גם בחיה א"כ נימעטיה לחיה מהיכא דמעטינן לטמאה והאי טריפה נקטא לדרשא אחריתי ולמה איצטריך טריפה לאתויי חיה ועוד כלומר ואם תשיבני דאדרבה היא הנותנת דלכך איצטריך לאתויי חיה משום דסד"א למעוטי דומיא דטמאה לכך אתיא טריפה הא כתיב ואכול לא תאכלוהו כלומר היכא מצית למימר דכל עיקר טריפה נכתב בפסוק בשביל חיה כדקאמרת לאתויי חיה הא כתיב בסיפא דהאי קרא ואכול לא תאכלוהו דקאי אכל מאי דכתיב בהאי קרא ואי ניכתוב טריפה בשביל חיה (היכי) א"כ לא מצי קאי עליה (באכילה) [ואכול] לא תאכלוהו דהא חלב חיה מותר אבל ליכא לפרושי דהא דפריך ואכול לא תאכלוהו כתיב דמכח ברייתא דלקמן פריך דדרשינן מאכול לא תאכלוהו למעוטי חלב חיה דא"כ הוה לו להביא הברייתא גופיה דלקמן אלא ודאי הברייתא לא ידע ופריך ממשמעות דקרא כרפי': יח] מטמאה ס"א והקשה דעוף לבהמה איצטריך לשחיטה וי"ל: יט] דכתיב קרא אחרינא והנפש: כ] מטמאה לא מצי:

א) נראה דצ"ל לגלות דאיסור חל על איסור גם גבי נבלה ולהכי עביד כו'.

כשאתה

חולין לז. [קא.]

נ"א טריפה

ויקרא כב:ח נבלה וטרפה לא יאכל לטמאה בה אני ה'

גליון הש"ס

תום' ד"ה יבא וכו' למאן דאית ליה איסור מוסיף. תמוה לי מה מוסיף יש בנבילה על חלב דהוא רק כולל. ואי דנאסר לגבוה הא בבהמה בע"מ דלא חזי לגבוה הוי רק כולל: ד"ה וחד כו' דר"מ לטעמיה. תמוה לי הא מצינו רק לר"מ בכריתות דס"ל איסור כולל ומוסיף ואיסור ב"א משא"כ בנבילה על עוף טמא:

גי' צ"ק בגדיו כס"ד ואח"כ ד"ה וחד נבלה וטרפה לא יאכל לטמאה בה

◆

נוסחאות
רש"י כת"י

ופרכינן. ס"א ופרכינן היכי מצית למימר דחלב חיה נבילה טהור: מאי שנא טמאה. דאמרן לעיל חלבה טמא: דאין חלבה חלוק מבשרה. דשניהם מותרין הילכך לענין טומאה נמי יטמא כבשר: ועוד הא כתיב. בהאי קרא גופיה ואכול לא תאכלוהו אלמא לא טהר מידי נבילה אלא חלב האסור באכילה אבל חלב חיה לא טהר אותו הכתוב אם נתנבלה החיה אלא החלב מטמא כבשר ומהאי קרא נמי ילפינן לקמן דחלב חיה לא טהר הכתוב: אלא אמר רבא כו'. ס"א ולהכי אתי טריפה דגבי חלב משום סיפא דקרא דכתיב לא תאכלוהו לומר שאם אכל חלב טריפה שנתנבלה יתחייב משום טריפה ונבילה שלא תאמר אין איסור חל על איסור ולא יעבור אלא משום חלב דקדים לכך הוזכרו נבילה וטריפה במקרא: טרפה אחרינא כתיב. גבי נבלת עוף טהור א) (ס"א) כו' נבילה וטריפה לא יאכל לטמאה בה:

א) עי' רש"י ד"ה טרפה אחרינא.